

Olv.: Ez 33,7-10 – Róm 13,8-10 – Mt 18,15-20

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Kedves testvérek! Minden vasárnap sokan, néha kevesen, de összegyűlünk a templomainkban és idehuzzuk a gondjainkat, a bajainkat, megpróbáltatásainkat, meg az örömeinket is. Azt tanácsolja nekünk Szent Ágoston, hogy a panaszainkat bizzuk az Istenre. Bármilyen gondunk, bajunk van egymással, higgyünk abban, hogy az Isten előtt jó helyen van a gondunk és engedjük át az ítéletet az Istennek.

Ez a mai vasárnap különösképpen is erre figyelmeztet bennünket. Azt szeretném kérni a testvérektől, hogy ajánljuk fel együtt ezt a szentmisét egy meghalt pap testvérért, akivel annak idején együtt tanultam az esztergomi szemináriumban, pár évvel volt nálam fiatalabb. Bizzuk őt is az irgalmas Isten szeretetére, ajánljuk fel érte ezt a szentmisét.

Szentbeszéd

Kedves testvérek, ahogy felétek fordulok, hát talán ketten vagyunk, ha közösségben gondolkodik az ember. Hogy kevés ez vagy sok? Isten biztos, hogy itt van, és ezen a mai vasárnapon arra biztat bennünket az Isten Szentlelke, hogy egymással dolgainkat sajátos módon rendezzük. Csakhogy elgondolkodtam ezen a tanácson. Hiszen Máté Evangéliumából hallottuk ezt a mai evangéliumot, Máté pedig a zsidóságból megtért keresztényeknek írja az Evangéliumát, és ez a fajta tanács, amit a Lélek sugallatára Máté evangélista az összegyűlt, kereszténnyé lett zsidó testvéreinek üzent, teljes egészében a zsinagógai előírások szerint ajánlja a kérdések elintézését. Tehát jegyezzük meg, a zsinagógai előírások szerinti ez, amit itt hallottunk.

Ezek után azt szeretném kérdezni: a harmadik évezred elején azok, akik keresztény közösségben élnek, vajon mennyire alkalmazkodnak ehhez a tanácshoz? Semennyire. Hiszen hallottunk-e egyáltalán egyszer is arról, a jelenlévők közül bárkire is gondolhatok, hogy ilyen vagy olyan gondját, baját, problémáját ebben a szellemben igyekezett elintézni. Valamiképpen a mi gondolkodásunk nagyon-nagyon messze van ettől a zsidó gondolkodástól, és én azt hiszem, hogy pontosan ezt megelőzően másra kellene figyelni ahhoz, hogy egyáltalán ügyes-bajos dolgainkkal keresztény emberhez méltóan foglalkozunk.

Én éppen ezért nem erre a fajta ajánlatra szeretnék most utalni, mert idegen, bárhogy is gondolja az ember. Néha ilyenkor arra is gondolok, hogy talán nem biztos, hogy ilyen ajánlatokat kellene nekünk adni, bár nyilvánvaló, akkor, abban az időben ez nagyon hasznos volt. Viszont én sokkal inkább arra szeretnék gondolni, hogy mindaz a gond meg baj, ami ráül a szívünkre, az valahonnan máshonnan eredezik, és a megoldás is más. Egyébként is Jézus Krisztus azt ajánlotta akkor, amikor ezt a hallgatói elé állította, hogy a gondjaitokat bizzátok Istenre. Mert hiszen lehet egy tanú, két tanú, akárhány tanú, ezek mindig emberi gondolkodást képeznek. Következésképpen azt hiszem, hogy sokkal többre megyünk, ha Jézus Krisztus tanácsára figyelünk.

Ő, aki a küldetését a pogány világban jelenítette meg, Ő a pogányokkal soha semmi összeütközést nem vállalt. Ez nem azt jelenti természetesen, hogy mindent jóváhagyott, de Jézus világosan üzeni nekünk, hogy az ember ügye, minden ember ügye, legyen az hitetlen vagy hívő ember, az Istenre tartozik. Egyedül Isten tudja, mi lakik az ember szívében, és nehogy bármelyikünk is úgy gondolja, hogy egy-két emberi tanú segítségével igazoljuk magunkat. Ne akarja igazolni magát senki, az ügyünk az Isten előtt van, és Isten tudja, mi lakik az ember szívében. És az ember szíve, amit lelkiismeretnek is mondhatunk, a legtökéletesebb mérce, és az Isten pontosan ezáltal szólít bennünket.

Úgyhogy én azt gondolom, hogy ennél a kérdésnél, ennek a kérdésnek egy ilyenfajta megoldásánál sokkal, de sokkal fontosabb, hogy elgondolkodjunk azon, hogy miért is jutottunk ide, ahol vagyunk. Merthogy – többször is elhangzott itt is, és tudjuk – a 20. század és most már a 21. század keresztény szempontból, ha a helyzetét nézzük, azért jutott oda, ahol most vagyunk, mert megfogalmazták emberek: Isten igen, Egyház nem.

Márpedig ez a megoldás a közösség oldaláról nézi a kérdéseknek a szemléletét is, meg a megoldását is. Hát hol vannak a közösségek? A mai világnak az iránya egészen más. Rengeteg emberrel találkozunk ebben az elkereszténytelenedett Európában, az elkereszténytelenedett Magyarországon, akik hitükre hivatkoznak, istenkapcsolatukra hivatkoznak az emberek. Ne legyünk ítélkezők, rendben is van, hiszen az istenkapcsolata személyes, ha van. Higgyük el, hogy valamilyen fajta istenkapcsolata mindenkinek van, mert mindenki előtt olyan helyzetekben, olyan pillanatokra, amikor az ember rágondol arra, hogy kiszolgáltatott és egyszer csak minden emberi kapaszkodója elfogyhat az embernek, és ilyenkor jut eszébe egy feljebbvaló. Mi azt mondjuk, hogy Isten, ők azt mondják esetleg, hogy sors, vagy mindegy, hogy miképpen fejezik ki a kiszolgáltatottságukat, egyedül valamilyen fajta felső hatalomra hivatkozva próbálják az életútjukat jární.

De közösséghez nem tartoznak. Ez egy roppant ravasz és ügyes megnyilatkozás, mert hiszen a személyes kapcsolatairól, most nem a vallásos és a keresztény értékrendet tekintve, mindenki azt mondja, hogy az az ő intim világa, az intim világa pedig senkire se tartozik. Magyarán ezzel azt is kifejezik, hogy az istenkapcsolata is az intim világába tartozik. Valamilyen fajta Istene van, de ha tovább gondoljuk a hit igazságainak a szintjén ezt a fajta emberi magatartást, akkor ez az ember nem keresztény, ez az ember nem közösségi lény, a kereszténység pedig közösség. Ezzel a fajta gondolkodással az ilyen emberek egyszerűen kilépnek a közösségből, nem óhajtanak közösségbe tartozni, mert a közösség feltételeket szab az embernek. A közösségben egymáshoz alkalmazkodni kell, a közösségben egymás javát és egymás érdekét figyelemmel kell kísérni. És a közösség az örömeinknek is a forrása következképpen, meg a gondjaink, problémáink is közösségi eredetűek, a másik ember világából származnak, és ezeket is, ha így tetszik, közösségileg kell hordozni az embernek.

Tehát a mai világ azon vérzett el és ma azért jutottunk oda, ahol vagyunk, mert nagyon sok ember istenkedik, Istenre hivatkozik, vagy mindegy, hogy milyen megfogalmazással valamilyen felsőbb hatalomra, de ez az ő privát világa, és ez olyan világ, amelyet teljes egészében az ember határoz meg saját magának. Tehát egy ilyen különbejáratú emberi világ. Márpedig az ember közösségi lény és a keresztény gondolkodás szerint azért ez a megoldás is, amit Máté Evangélista a zsidó közösség életére hivatkozva ajánl, ez is arról szól, hogy az ember közösségi lény. A keresztény ember pedig a legsajátosabban közösségi lény, mert a keresztény embernek küldetése van, a közösségi összetartozásunk egyszerűen kihív bennünket a privát életünkből. Az Isten mindig közösségben gondolkodik, mert a világ sorsa, a világ gondja, baja és a megoldások, azok a közösség felől értelmezhetők.

Testvérek, hallottuk: őrt állónak rendeltelek. Igen, az egyes ember sajátos küldetéssel bírhat, de a küldetését mindig közösségi értelemben értelmezzük, mert senki se élhet önmagának. Multkor beszéltem arról, hogy a szeretet irracionális, a szeretetet az összetartozás igazolja. Valójában az ember szeretete akkor jelenik meg az életünkben, amikor valakivel, valakikkel összetartozunk, összetartozás nélkül nincs szeretet. Még az összetartozásban is nagy kérdőjelek vannak a szeretetet illetően, mert amikor ezt megéljük emberi kapcsolatainkban, akkor ezt valóban a legsajátosabb értelemben az áldozatkészségünk igazolja. Összetartozás nincs áldozatkészség nélkül, áldozathozatal építi a közösséget.

Az ember mai helyzete Európában, most ne foglalkozzunk az összes többi földrésszel, a legnagyobb gondunk nekünk éppen Európában van, mégpedig azért, mert az emberiségnek az isteni üzenetet Európa vitte az összes többi földrészre tovább. És nekünk ma ezen kell elgondolkodnunk, hogy mennyire érezzük át a felelősségünket az isteni világért. Mert az isteni világ az ember világa. Az a világ, amely ma előttünk, talán néha velünk, de sokkal inkább nélkülünk bontakozik ki így vagy úgy, formálódik és alakul, ez nem az Isten világa.

Éppen most, az elmúlt napokban több helyen is voltam, tegnap egy gyönyörű helyen, nem is gondoltam, Görcsönyben jártam, ez Pécsről délre van, és egy olyan templomban, amit Kisboldogasszony tiszteletére emeltek. Nem is tudom, hogy van-e néhány ilyen templom, amely a Kisboldogasszony tiszteletére emeltetett. És pontosan ez a kérdés foglalkoztatott.

Hiszen a hittudomány azt mondja, Kisboldogasszony, Mária, az isteni küldött, akinek az ajándéka a világ számára az igazság Napja. Mária a fölkelő Nap, az új világnak az első üzenete, talán így is mondhatnám, hogy felvillanása és az ő ajándéka az igazság Napja: Krisztus. Éppen a II. Vatikáni Zsinat üzenté azt, hogy Mária társmegváltó, és akkor ha elgondolkodunk azon, hogy Mária fia, Jézus a Megváltó, egy új világrend jött létre, Máriával megjelent a sötétségnek meg a fénynek a határa. Hiszen a bűnbeeséssel a világ sötétségbe burkolózott, az ember meg magába, és a világ sötét lett, az ember pedig elidegenedett a másik embertől. És a megváltás pontosan azt jelenti, hogy egy új világ támadt. A sötétség a halál kultúrája. A magába zárkozó ember, aki érdekorientált, elidegenedett a másiktól.

Az ősbűnben ez tökéletesen jelenik meg. Hiszen Éva és Ádám összetartoztak az Isten terve szerint, és mi történt? Éva egyedül kezdett alkudozni a sáttánnal. Hol volt Ádám? Éva úgy gondolta, majd ő intézi ezt az ügyet, rá is vette Ádámot, és abban a pillanatban amikor ez megtörtént, akkor idegenekké lettek egymásnak, megszűnt az a fajta összetartozásuk, az az egységük, amely az életük teljességét jelentette. És pontosan ezt a világot szüntette meg a megváltással az Isten. Mert nem engedhette meg, hogy mi ilyen értelmetlen életet éljünk, idegenként egymással.

A megváltás műve az, amiről annyit beszéltem az elmúlt időben, a megváltott világ Jézus Krisztusra épül. Az ígélet, az igazság Napja Jézus, aki Máriából születik. Jézus Krisztus az, aki megjeleníti a világunkban az Isten akaratát számomra. Jézus maga mondja: eledelem az Atyám akaratának a teljesítése, megjelenik a világban az Isten akarata. Ez az egyik eleme a megváltott világnak. Mennyi emberi akarat rángat ide-oda bennünket, és mi magunk is, amikor az emberi akaratunkat hangsúlyozzuk, akkor mennyi bizonytalanság, mennyi eltévelyedés az életünkben. Ha az Isten akaratához igazítjuk az emberi akaratunkat, akkor ahhoz az isteni akarathoz igazítjuk, Aki a szeretet Istene, Aki minket szeret. Hát ostoba ember az, aki nem ahhoz igazodik, aki őt szereti, aki őt magához emeli.

És ennek a új világnak a másik eleme meg, Jézus mondja maga: „nem azért jöttem, hogy nekem szolgáljanak, hanem hogy én szolgáljak”, a másik eleme ennek a megváltott világnak az, hogy egymás életét szolgáljuk. Nem azért élünk, hogy a másikat kihasználjuk és úgy gondoljuk, hogy az a másik azért van, hogy engem szolgáljon. Nem, a másik értem van és én meg a másikért vagyok, természetesen, és ez a megváltott világ, ez az új világrend. A sötétség megszűnt, és a világosság határozza meg ezt az új világot. És ezt az új világot Jézus Krisztus rábízta a keresztyén emberekre. Nem az istenkedő emberekre, akiknek privát kapcsolatuk van az Istennel és erre büszkén hivatkoznak, hanem a közösségi emberekre. Mert ez az igazság, hogy az Isten akaratához igazodunk és a másik embert szolgáljuk, ez pontosan azt jelenti, hogy az új világ ebből táplálkozik.

Egyébként tegnap ezeknek az embereknek a Máltai Szeretetszolgálatról beszéltem. A Máltai Szeretetszolgálat kicsiben ugyanazt a küldetést fejezi ki, ami az Egyháznak a küldetése. Jézus azért alapított Egyházat, közösséget, hogy azok, akik az Isten akaratához igazodnak, akik egymás életét szolgálják és felelősséget éreznek egymásért, ezek mentse meg, tartsák fenn ezt az új világot. És a Máltai Szeretetszolgálat üzenete, a hit védelme és a rászorulókat támogatása, pontosan ezt a két értéket jeleníti meg a világban. És ma, amikor azon gondolkodunk el, hogy hol is állunk, akkor testvérek, ha meg akarunk újulni, ha valóban felelősséget érzünk az emberi világért és az emberi életért, akkor itt van számunkra a minta. Jézus Krisztus a benne hívőkből hozta létre az Anyaszentegyházat, az Anyaszentegyház ennek az új világnak a megjelenítője kell hogy legyen. Addig Egyház az Egyház és addig van jelen ez a megváltott világ, amelyre mindegyikünk a szíve mélyén vágyakozik, amíg ezt képviseljük, amíg ez a mindennapjainkat meghatározza. És a máltai üzenet pontosan ezt fejezi ki, nem azt mondom, hogy ott van a megoldás, de hogy ez mennyire nehéz, éppen a máltaiak történetében ismertem fel, hogy mekkora küzdelmeket jelent ennek a képviselése ebben a világban.

Bizony a kérdés az, hogy istenhívőként tetszelgünk a világban, vagy pedig keresztény emberként. Az istenhívő magánzó, a keresztény ember közösségi. Azt hiszem, hogy ahelyett, amit itt ajánlgatnak, hogy hogyan intézzük el egymással a dolgainkat (nehezen), foglalkozzunk azzal, hogy mi az új világnak, a megváltott világnak a programja. A kereszténység ennek a programnak a megvalósítója, és addig van kereszténység, amíg ez megtörténik.

A kereszténységünk elégtelensége, gyöngesége az üres templomokban van. Nyugat-Európában az elmúlt tíz év alatt több mint ezer templomot vagy leromboltak, vagy bezártak, nincs rá szükség. Akkor ne csodálkozzunk azon, hogy akkor, amikor a keresztény örökségünk után kutakodunk, semmit se tudunk mondani. Legfeljebb régi nagy igazságokat idézgetünk, de minden azon dől el, hogy ezek az igazságok élők-e ma bennünk, általunk.

Testvérek! Azt hiszem, hogy ma ezen a szentmisén különösképpen erre kell gondolni. Jézus Krisztus ránk bízta a megváltott világot, ezt csak eljátszani lehet. Ha ezt magunkévá tesszük, akkor valóban megújul a világ, megújulunk külön-külön mindannyian és megújulnak a közösségek, és ezek a közösségek jelentik azt, amire az ember vágyakozik, amit minden ember józan gondolkodásával szeretne. Csak ehhez isteni segítségre van szükség, hogy képesek legyünk. Ebben a szentmisében imádkozzunk azért, hogy jó őrzői legyünk az örökségnek. Ránk bízta Jézus Krisztus az új világot, a jövő ebben fedezhető fel.

+ A M E N +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Mielőtt Isten áldásával megyünk tovább az utunkon, szeretném a testvérek figyelmébe ajánlani ezt a tegnapi ünnepet, amelyről megérkeztem éjszaka. 800-an voltak ott máltai munkatársak, akik mind az idősgondozásban tevékenykednek. És nagyon mélyen érintette a lelkemet, hogy ez egy olyan terület ebben az elkereszténytelenedett világban, ami majdnem hogy megoldhatatlan kérdésekkel mered elénk. Mert nincsenek, akik ezt a szolgálatot szívesen, embertestvéreinkkel való összetartozás jegyében végeznék. Itt különösképpen is átéltem azt, hogy bizony a megváltott világ csak azok által van jelen, akik Istenre tudnak hivatkozni, az Isten akarata – az Isten akarata a szeretet – és az egymásért való felelősségre.

Csak hogy ez nem emberi megértés kérdése, mert mindenki tudja, hogy mekkora szükség van erre, és csak akkor érintett az ember, amikor róla van szó. Éjszaka két órakor telefonált föl egy beteg, nem tudom, mit akart, mondogatta, hogy milyen rossz neki, milyen nehéz neki, hogy ő beteg. Ezt éjszaka két órakor gondolta megosztani valakivel. Mert ugye felfoghatatlan az istentelen ember számára az, hogy például beteg és meg fog halni. Márpedig mindegyikre föl kell készülni, és ez egy sajátos életszemléletet kíván, egy sajátos értékrendet kíván, és ha ez nincs, akkor együtt élni se lehet. Mert csak akkor érezzük, hogy e nélkül nem lehet élni, amikor bajban vagyok, addig amíg nem, azt hisszük, hogy hát mindent megoldottunk. Semmit se tudunk megoldani valójában, akkor derül ki, hogy mire vagyunk képesek, amikor baj van. Jézus Krisztus azért hozta létre az Anyaszentegyházat, hogy ezt az értékrendet, ezt a világrendet, ezt a megújult világrendet, a megváltásból született új rendet mi fönntartsuk. Mégpedig az odaadó életünkkel, különben nem lehet.

Mindenesetre a héten nagy ünnepek lesznek. 14-én van a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepe. Jézus Krisztus az Istennek az akaratát hajtotta végre a kereszten. Hát miért gondolta így Isten? Egyszerűen azért, mert közösen hordozni az emberi életet csak áldozatos emberek képesek, erre mutatott Jézus nemcsak példát, hanem gyakorolta is. Tehát Szent Kereszt felmagasztalása 14-én. 15-én a fájdalmas anyának az ünnepe, a Társmegváltónak az ünnepe. Gondoljunk ezekre a nagyon fontos eseményekre.

Aztán jövő vasárnap lesz ennek a templomnak a búcsúnapja. Szent Ferenc sebeinek a temploma ez, és jövő vasárnap van a búcsúnapja. A sebből gyógyult ember a használható. Nem véletlen, hogy a Jézus Krisztus a sebei által, a szenvedése, a halála által újíttotta meg a világot. És az igazi követői, azok

megsebzett emberek. Tehát jövő vasárnap Szent Ferenc sebeinek az emléknapja és ennek a templomnak a búcsúnapja.

És jövő szombaton a magyarok egyik nagy vértanújának az emlékét idézzük Alsóbodok faluban, így hívják ezt a települést. Esterházy János ott élte az életét, aki Nyitraújlakon született, és hát tudjuk, szinte harmincéves korától haláláig – ötvennégy évet élt mindössze – a börtönöket járatták végig vele Moszkvában, Prágában aztán Budapesten. Míg végül sikerült kiirtani azt az embert, aki az életével mutatta meg, hogy mit jelent azokkal összetartozni, akiket együvé gondolt el az Isten, meg azokkal összetartozni, akik úgy gondolják, az egyik embert ki kell irtani. Annak idején a csehszlovák parlamentben egyetlen ember volt, aki a zsidóüldözés ellen szavazott, az összes többi igent mondott rá. Jövő szombaton egész nap Alsóbodok faluban ünnep lesz, aki úgy gondolja, érdemes elmenni oda, igazi üzenetek hordozója az a hely.

+ *Á L D Á S* +